

U okviru sedmog po redu Kampa tolerancije, u kojem je od 21. do 27. jula učestvovalo preko 100 mladih iz šest zemalja dunavske regije, a u organizaciji Fondacije „Plavi Dunav“, domaćini su predstavili neka od najatraktivnijih lokacija na teritoriji opštine Bačka Topola. Jedna od neizbežnih destinacija na svim „turevima“ upoznavanja Bačke Topole nalazi se i naselje Panonija.

Vođeni iskusnim rukovodiocem ugostiteljstva PTK Panonija AD, gospodinom Bojanom Pejovićem, učesnici Kampa tolerancije, mogli su shvatiti veličina i značaj ovog mesta, koje broji oko 400 stanovnika, a sa naseljima Emušić, Duboka i Srednji Salaš oko 800.

Ono što Panoniju odvađa od svih drugih destinacija i čini je izuzetnom jeste njen prirodan položaj, Kaštel, poljoprivredno dobro i hotel “Biser”, asociirajući tako na Panoniju kao na biser Vojvodine.

Panonija je nalazi u izdvojenom i za Vojvodinu, krajnje neuobičajenom prostoru Telečke visoravni, na 128 metara nadmorske visine, što je posle Vršачkih planina i Fruške gore, treća visinska tačka u Vojvodini. Zahvaljujući tome, šume oko Panonije, na površini od 150 ha, su bogate i “česte”, uglavnom hrastom, a raritet predstavljaju četinari, koji su prošle godine, usled visokih temperature, doživeli trajna oštećenja. Mala rečica Krivaja, koja teče kroz park, napaja vodom tri jezera: Zobnatičko, Krivajsko i jezero “Sava” na samoj Panoniji. To prirodno okruženje stvorila su posebne mikroklimatske uslove, pa je temperaturna razlika u odnosu na ostale delove Vojvodine i do 10°C niža. Grof Falcione je u ovoj kući provodio dva do tri meseca godišnje, jer je u Somboru imao centralno imanje.

Na obodu Panonske šume, nalazi se Kaštel, zapravo letnjikovac porodice Falcioni. Grof Arpad Falcione je 1846. godine podigao prizemno zdanje u duhu zrelog klasicizma. Za radnike na imanju, paore, gradio je pomoćne zgrade, kuće, pa je tako i nastalo kompletno mesto. Kaštel je sedamdesetih godina pretvoren u restoran, i danas se tri sale: banket (sa 30 mesta), velika sala (sa 80) i vojvođanska sala, koriste za potrebe seminara i proslava zatvorenog tipa. Do današnjih dana od celokupnog inventara Kaštela, ostala su autentična vrata sa porodičnim grbom, kaljeva peć i ogladalo, deo nameštaja, sto i stolica od masivnog drveta, koje svedoče i o vremenu ali i o ugledu koje je porodica Falcione imala. Kaštel je od 1974. godine stavljen pod zaštitu države.

Park oko Kaštela završio je Arpad II Falcione 1870. godine. Park se i danas prostire na 15 ha i čini ga splet uređenih staza sa obe strane rečice Krivaje, sa cvetnim rondelama, klupama za odmor i retko drveće.

Na posedima veleposednika posle Drugog svetskog rata i agrarne reforme poljoprivredno dobro preuzima “staranje” nad celim mestom, i od tada počinje razvoj Panonije. Pored

poljoprivrede, šezdesetih i sedamdesetih godina, Panonija doživljava i svoj turistički razvoj i menja ime u Poljoprivredno Turistički Kombinat (PTK) PANONIJA.

Godine 1974. na jednom takmičenju u Holandiji, naselje Panonija je na osnovu filma, "Akvareli Panonije", koji je prikazivao Panoniju toga vremena, proglašeno za najlepše selo Evrope. U to vreme Panonija postaje jugoslovensko ugledno gazdinstvo, gde je Josip Broz Tito, iako ga nikada nije sam posetio, upućivao razne delegacije da pogledaju kako živi seljak u Vojvodini.

-Ogledno gazdinstvo je napravljeno planski, sve kuće su iste, građene prema određenom tipu za prizemnu, zgrade i dve vrste kuće na sprat. I sve se znalo gde se pravi. U dvorištima tih kuća nije smelo da se drži ništa od stoke, nije bilo industrije, zagađivača. A čuvari su svako jutro predavali brojno stanje lala, niti jedan cvet nije smeo da fali - objašnjava gospodin Bojan Pejović i podseća da je Upravna zgrada Panonije, sedamdesetih godina bila centar okupljanja afričkih studenata, koji su u Jugoslaviji sticali znanja iz poljoprivrede. U sklopu Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, gde su pratili teorijsku nastavu, na Panoniji su imali nastavu na terenu. Još u to vreme za njih je bilo prilagođene učionice sa simultanim prevodom.

U tom godinama Panoniju su posećivale brojne sportske ekipe, reprezentacije, domaće i strane.

Na mestu nekadašnjih štala, u kojima su obitavala i do 1.000 konja, podignut je hotel "Biser", sa dve zvezdice. Osim ukusne domaće kuhinje, organske hrane, koja se u Panoniji proizvodila oduvek, 19 soba ukupnog kapaciteta 61 krevet, uz sportske i rekreativne, nudi niz drugih sadržaja, potrebnih da se provede ugodno vreme.

Vizija menadžmenta hotela je da oživi ovu usnulu lepoticu, da vrati turiste, da se ovde dovedu deca. Baza za to su sigurno Markovadanski susreti dece i pesnika, koji svakog maja okupljaju veliki broj dece i eminentnih pesnika.

Panonija je pogodna i za razvoj (ili obnavljanje) lovnog i ribilovnog turizma, jer za to postoje idealni uslovi ali, kao i za sve ostalo, nedostaje finalizacija. Samo obnavljanjem postojećih objekata, terena i sadržaja, ova destinacija bi, uz vredne meštane koji se sami brinu o svom mestu, opet mogla biti reprezentativna i ugledna, kao što je bila pre manje od pola veka.

[Višestruke fotografije možete da pogledate o v d e.](#)